بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2019/HC-A/545
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތު (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)
- އިސްތިއުނާފާ ރައްދުވި ފަރާތް:
  - * ނަން: މުޙައްމަދު ޝުޢައިބު
  - * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ދަފްތަރު ނަންބަރު 1704/ މާލެ
  - * އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A007423
  - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible]/ މާލެ
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 06 ނޮވެމްބަރު 2019 * ނިމުނު ތާރީޚް: 04 ޑިސެމްބަރު 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު ނަންބަރު: 145-J/MA/2019/2153
- އަމުރު ނެރުނު ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބަންދު އަމުރު (ގަދަކަމުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން/ ބިރުދެއްކުން)
- އަމުރު ނެރުނު ތާރީޚް: 10 އޮކްޓޫބަރު 2019

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޯޓު އަމުރު އުވާލުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބަކީ ފިޔަވަޅު އަޅަން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާއި ގުޅިގެން އެ އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާ ކުރަނީ ބާޠިލްކޮށްދިނުމަށް ޤަރާރުގެ އެދި ހުށަހެޅުނު މައްސަލައެއް ކަމަށް ބަލައިގެން ބަދަލުގެނައުމަށް ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.

މިގޮތުން އަމުރާއި ގުޅިގެން ދަފްތަރު ނަންބަރު 1704/ ގެ ބަދަލުގައި ޖަލަށްލާފައެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

-01 ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، 2019 ވަނަ އަހަރު އެކި ދުވަސްވަރު ދަފްތަރު ނަންބަރު 1704/ ގެ ބަދަލުގައި ޖަލަށް [redacted] ގައި އެކުލެވޭ [redacted] ގެ ހިންގި، ޖިނާއީ ކުށުގެ ތުހުމަތު ވަނީ [redacted] ށް ދިނުމަށް ބަލައިގެން ދަފްތަރު ގެ އިތުރުން ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރިމަތިލާފައިވާ މައްސަލައިގައި، ކުށުގެ ތަޙުޤީޤު ބަލައިގެން މުއްދަތު ޖަލަށް ފޮނުވުމުގެ ބަދަލުގައި ކުޑަކުދިންގެ މުއްދަތު ސަރުކާރުން ހިންގާ ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިގެން މުއްދަތު ޖަލަށް ފޮނުވުމުގެ ޙާލަތާއި ގުޅޭ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ކުރިމަތިލާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށަކާ ގުޅިގެން ބަންދުކުރަން ފެނުމުން، ތަޙުޤީޤު ނިމެން ދެން ހުރި މުއްދަތު ނިމެންދެން ފޯރުކޮށްދޭން ބަންދުގައި، 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މުއްދަތު ޖަލަށް ބަންދުކުރުމަށް ނެރުއްވި ހަމައެކަނި ބަހައްޓާފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-J/MF/2019/2257 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން ހުށަހަޅުއްވުމުން، މުއްދަތު ޖަލަށް އިތުރަށް ބަހައްޓަން ނުފެނުމުން ސަރުކާރުން ހިންގާ މުއްދަތު ޖަލަށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމައި 2019 އޮކްޓޫބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެން އޮތެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރެފައިވަނީ ސަރޗް ވޮރަންޓް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެދުމުން އިސްތިއުނާފުކުރެއްވުން، އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް، އެނގޭގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްދީ ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން،

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "ޤާޟީ ޤަރާރުތަކުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކުގެ އަސާސްތަކާއި ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރަން" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެސަބަބުތަކެއް ބަޔާނުކޮށް ޚިލާފަށް އަމުރު ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އަމުރުނެރުއްވި ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމުގެ ގޮތުގައި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދުވަސްތަކުގައި ދިމާވެފައިވާ ވާހަކަތަކުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ މައްޗަށް ސަރުކާރު ދޭތެރޭ ނަހަމަކަން ވިސްނާ ބަލައިލުމުން، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) މައްސަލައާއި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެދައުރުގައިވެސް އަދި ސަރުކާރުން ހުށަހެޅިފައިވާ މަޢުލޫމާތުގައިވެސް، ތަޙުޤީޤުކުރާ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއި އެ މުއައްސަސާގެ މަޢުލޫމާތު ކުރި ޝަކުވާތަކާއި ބެލުމުގައި ތަފާތު ކަންކަމާއި، އެ

ދީފައި ކުންފުނީގެ ރެކޯޑުތަކުގައި ހުރި މިފަދަކަންތައްތަކުން، ކުންފުނީގެ ރެކޯޑުތަކާއި މީހުންގެ ބަދަލުގެނައުމުގެ ކަމުގެ ހިންގުމުގައި ފަސޭހައިން ބަލަހައްޓައިނުދީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުން ކޮން ސަބަބެއް އޮތްކަމެއް ބަޔާންކޮށްފައި، އެއިން ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ނުވަތަ ޝަރުޠުތަކާއި ގޮތުން ހިންގުމުގެ ބޭނުން ވަކިކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، 49 ވަނަ މާއްދާއަށް ޚިލާފަށް އެދިގެން ރައްކާތެރިކަމާއި، އަދި ސަބަބުތަކުގެ ކަމާއި ބައެއް އެއްވެސް މިހާރުގެ ސަރަޙައްދުން ހުކުމުގެ ކުރިން އެދިގެން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވެއެވެ؛

ކުންފުނީގެ ރެކޯޑުތަކުގައި ހުރި މައްސަލަތަކާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތައް ގެނެސް ހިންގުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ފަސޭހައިންދީގެ ކުރިމަތިލާ ޝަރުޠުތަކުގެ ބާރުތަކުން، ބަދަލުތައް 4 ގޮތަކަށް ހިންގިދާނެކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ބަންދުކުރުމާ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް 4 ގޮތަކީ:

1- ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން.
2- އެއްވެސް ސަރަޙައްދަކުން ނުދާ ދަތުރުކުރުން.
3- ކަލޭރިއެޓުގެ ދަތުރު ދަތުރުކުރުން.
4- ސަރަޙައްދެއްގެ ބަދަލުން ދަތުރުކުރުން ކަމެވެ؛

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާ (ނ) އަށް ބަލާއިރު، އެފަދަކަމުގެ ކުރިމަތިލާނެކަމާއި މަސައްކަތުގެ ހުރި ޒާތުގެމަށް ނުވަތަ ހުރިބަސް ދޭތެރެ ހުރި މިހާރު ޖިނާޢީ މަޢުލޫމާތު މަސައްކަތްތަކުން، ނުވަތަ ކޯޓަށް ހާޒިރު ނުވާނެކަމަށް، ނުވަތަ ހެކިތަކަށް، ނުވަތަ ބަންދުން ދަތުރުކުރުމުގެ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް

ކުރިމަތިވެފައިވާކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެމީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓާފުމުގެ އަމުރެއް ނެރުމުގެ ބާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރުމަކީ މީހަކު ބަންދުކުރުވުމަކީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންކަން ނުވަތަ ޤާނޫނުކަން ކޯޓުން ކަށަވަރުކުރުމުގައި ކޯޓުގެ ބާރުތަކާއި، ކޯޓުގެ ކުރިމަތިލުމުގައި، ކުރުކުރުނުވާނޭ ގޮތުތަކާއި، ކުރުކުރުގައި އަޅާފައިވާ ހަމަތަކަކީ އަމަލުތަކާއި، އެފަދަ ދަޢުވާތައް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތުގެ ބެހެއްޓުންތަކާއި، އެއާގެ ކުރުގެ ދަތިތަކާއި، ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ވާޖިބުތަކާ ދާއިރާގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤަވާޢިދުތަކާ ބެހޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެންއޮތުމެވެ.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ގެ އަމުރު ގޮތުން މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކާއި ދަޢުވާގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބެލުމުން، ފުލުހުން ޖިނާއީގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވިގެންވާތީ 2019 ވަނަ އަހަރު ޖޫން އޮގަސްޓް މަހުން [redacted] ގަޑިއަކުން ބަލިކުރިން، ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާ، [redacted]ގެ އަރިހުން މަސްތުވާ ދައްކާފައިވާ ކަމާ އަދި، ފިޔަވަ ހިފެހެއްޓުމަށް އަޅައިގެން ބަޔާންކުރި ކަމަށް ބުނާ [redacted]ގެ ބަޔާންތައް ބޭނުންކޮށްގެން ކުށްކުރުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ބަޔާނެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި،

ފުލުހުން ޖިނާއީގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި ރިމާންޑް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުން ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށުގެ ނަތީޖާ ޝަކުވާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާ ކުށުގެ ގޮތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަމާއި،

މިމައްސަލައިގައި އަދި ލިބިފައިވާ ހެކިތަކުގެ ބާރުގައި، އެ ހެކިތަކަށް ޒިންމާވާ ހިސާބުގެ ސާބިތުވުން ސާބިތުވާކަމާއި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ގޮތުން އަނިޔާވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ފަރާތް ބޭނުންވާގޮތަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން ބެލުމުގެ ކަރުދާހުގެ ވެދުމާއި ހިފަހައްޓާ ރިމާންޑް ބައިގައި މީސްމީހުން ނުލަފާ ބިރުގެ ބަޔަކީ، ފުލުހުން ޖިނާއީގެ

މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-J/MF/2019/2257 “ބަންދުގެ [illegible] [illegible] އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު” ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި؛

މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި [illegible]

(ނ) މިމައްސަލައިގެ [illegible]؛

[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
2012/HC-A/260 [illegible] 2013/HC-A/35 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަން [illegible].

(ށ) [illegible] ކޯޓުން [illegible].

އެހެންކަމުން، މިމައްސަލަ [illegible] ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޭސްގެ [illegible].

- **ޙުކުމް:**

[illegible] ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2153 ކޭސް [illegible] ނަންބަރު 1704/ [illegible]

ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ، 2019 ވަނަ އަހަރު އެކި ދުވަސް މަތިން [redacted] ގަދަކަމުން ޖިމާޢުކޮށް،
ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާ، [redacted] ގެ އަރިހުން މަޢުލޫމާތު ދައްކާފައިވާ ކޯޓު އެއީ، ވީމާ، ނުލިބޭތީވެ
އަމަލެއް ކުރިކަން ސާބިތުވާ ހެކި [redacted] ބަލައިގަނެ ތަޙުޤީޤުކުރި ނިންމުމެއް ތުހުމަތުކުރެވޭ
މައްސަލައިގައި މިހާރު ކޯޓުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާއެކު އެކުލެވޭ އޮތްނަމަވެސް، މިގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ ބަންދުގައި
ޑްރަގް ކޯޓު އެނގިގަތުމަށްޓަކައި މިއަދުގެ ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލާ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ބަލާފައި މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާ
ކޯޓުން ހުށަހެޅުމަށް މިގޮތުގެ ބާރު ދިނުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްތަކުގެ ދެއްކުމަށް އަމުރުކުރަނީމެވެ.